

Oponentský posudek diplomové práce

Diplomant: **Leona Siswartonová**
Vedoucí práce: Mgr. Jitka Čemusová
Oponent: MUDr. David Pánek

Předložená diplomová práce na téma „**Možnosti využití ájurvédy ve fyzioterapii**“ je zpracována za použití 73 citovaných pramenů na 114 stranách textu a doplněna 1 stranou příloh – tabulka pro určení ájurvédské konstituce.

Práce je systematicky, v souladu s požadavky na diplomové práce, členěna do 13 kapitol. Autorka si klade za cíl v první části seznámit s teoretickými základy ájurvédské medicíny a možnostmi využití jednotlivých ájurvédských terapeutických metod z pohledu fyzioterapie. Následně se autorka, ve speciální části u dvou vybraných probandů s chronickými bolestmi v kříži, snaží ověřit její účinnost aplikací vybraných terapeutických ájurvédských postupů. Důraz je v této diplomové práci kladen na teoretickou část.

V *teoretické části* práce jsou na 45 stranách popsány obecná pravidla, historické a filozofické základy ájurvédy, velmi stručně diagnostické a terapeutické metody. Tato část je však zaměřena především na výčet jednotlivých pohledů a postojů ájurvédské medicíny, než na jejich možnou praktickou aplikaci v praxi fyzioterapeuta. Chybí mi zde zdůraznění výchozích postojů této medicíny, tedy jejich kořenů v hinduistickém náboženství a její kosmologii. Tímto se mohl odstranit určitý prvek napětí, který provází tuto diplomovou práci. Střídá se zde sloh „populární“ s terminologií odbornou. Některé kapitoly jsou přímým přepisem z některých citovaných pramenů, bez vlastního postoje autorky a především snahy o určitou reinterpretaci tradičních ájurvédských názorů ze současného západního pohledu.

V závěru této teoretické části se věnuje autorka velmi stručně teorii bolesti v kříži z pohledu západní medicíny. Je velká škoda, že současně nenaznačila diferenciatně diagnostický problém těchto obtíží i z pohledu ájurvédy.

K této části práce mám následující připomínky a dotazy:

Str. 8 kap. 3.:

„ Individuální rovnováha či harmonie má tedy jak vertikální rozměr, který představuje dynamickou souhru mezi naším tělem, myslí a duchem; tak i horizontální rozměr, tedy rovnováhu mezi jedincem a jeho vnějším prostředím “

Mohla byste svými slovy vysvětlit tuto definici?

Str. 30 kap. 6.1.4.1. „Čtvrtý stupeň – pránájáma“ – „Dech je spojovacím článkem mezi třemi tekutinami, pěti elementy, sedmi čakrami a elektrochemickými změnami, k nimž dochází ve dvou hemisférách mozku.“

Tato věta je naprosto nesmyslná neboť spojuje nespojitelné (tradiční ajurvédský pohled na dech s elektrochemickými změnami), jak definuje ájurvéda elektrochemické změny v mozku?

Str. 31-32 kap 6.1.4.1. „Čtvrtý stupeň – pránájáma“

Popisujete zde nauku o vztahu nosních dírek, nádí a mozkových hemisfér.

Zajímalo by mě, jaké funkce přiřazuje ájurvéda aktivitě levé a pravé hemisféry, a jak tento názor koreluje se současnými neurofyziologickými pohledy na funkci mozku?

Str. 35-38 „Cesty jógy“

Domnívám se, že tato kapitola neměla být součástí této diplomové práce. Jedná se o část nábožensko-filozofickou, která je založena na hinduistickém světónázoru. Přesto mě však zajímá, jaký je rozdíl mezi mantrou a tantrou, protože jsou to velmi často používané termíny v této kapitole.

Str. 39-42 kap. 6.1.5.

Marmy

Velmi zajímavá část s nepochybnou možností její praktické aplikace ve fyzioterapii.

Str. 46 6.1.6.3.

Agni a áma – „...trávicí oheň není fyzikální, ale pránické povahy..“

Můžete vysvětlit, co tímto myslíte?

Str. 51 6.1.9

Drahé kameny – „Drahé kameny představují silnější formu terapie pomocí barev, neboť na jemnohmotné úrovni výrazně napomáhají při vyvažování proudění prány...“

Můžete vysvětlit pojem jemnohmotná úroveň a přiblížit účinek terapie drahými kameny na této úrovni?

Str. 51 6.1.9

Drahé kameny – uvádíte termín „mantrické léčení“

Co si pod tímto termínem představujete?

Speciální část práce je zpracována systematicky a přehledně. Jedná se o případovou studii se dvěma probandy, kteří byli před a po terapii komplexně kineziologicky vyšetřeni. Současně k objektivizaci změn byl použit test s využitím manžety tonometru a probandi vyplnili dotazník Standardizovaná vizuální analogová škála pro měření bolesti a Standardizovaná česká verze krátké formy dotazníku bolesti McGillovy university. K terapii bolestí zad byly zvoleny 2 složky ájurvédkého systému, marmová terapie a asány, které probandi aplikovali formou autoterapie 2x denně. Výsledný efekt terapie byl vyhodnocen po 1 měsíci.

Předložená diplomová práce měla za cíl seznámit s teoretickými základy ájurvédy a ukázat možnost využití některých jejích postupů v praxi fyzioterapeuta. Autorka si odvážně vybrala ájurvédu, která u nás nepatří k příliš rozšířeným terapeutickým metodám. Tento fakt byl nepochybně jedním z faktorů, které vedly k problémům s používáním správné terminologie a vysvětlením výchozích postojů této prastaré, východní terapeutické metody. Využití jógy a tzv. marmové terapie je nepochybně vhodnou další technikou, která může obohatit terapeutické možnosti fyzioterapeutů. Tato práce ukázala na nutnost hledání vhodné interpretace tradičních východních lékařských systémů z pohledu současných vědeckých poznatků.

Závěr:

Diplomová práce Leony Siswartové, splňuje požadavky, které jsou na magisterské diplomové práce kladeny, a proto **doporučuji** její práci komisi pro SZZK k obhajobě. (1-2)

V Praze 2.5.2006

MUDr. David Ránek
Katedra fyzioterapie UK FTVS